

KUPUJTE VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
★ Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
★ Best Advertising Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY (SOBOTA), JUNE 9, 1945

ŠTEVILKA (NUMBER) 134

Zastopnik lublinske vlade aretiran v Londonu

Vatikan se je končno pomnil na Slovence!

Ko je laški fašizem požgal in moril po slovenski zemlji, od tam ni bilo protesta

"New York Times" je objavil obširno poročilo o govoru, ki ga je imel papež Pij XII. prošlo soboto pred kolegom kardinalom. V tem govoru je papež rekel, da navzlic temu, da se je vojna v Evropi končala, pa tam obstoji še vedno velika nevarnost, in da ta nevarnost izhaja iz bednih, razlaščenih in brezupnih ljudskih mas, "ki bodo ojačale vrste revolucije in neredom v službi nič manjše tiranije, kot je bila ona, ki je bila prevrnjena."

Papež je potem govoril o preganjanju cerkve in duhovščine v Nemčiji, potem pa je govoril ne da bi z imenom imenoval Sovjetsko Rusijo, da so zlasti srednje veliki in mali narodi, ki so doprinesli svoj delež k zmagi, da so strmo glavljenje sile, ki so brutalnega nasilja, upravnosti, da odklonijo nov politični ali kulturni sistem, katerega velika večina ljudstva odločno zavrača.

Recitacijo o preganjanju cerkve v Nemčiji in drugod po Evropi zaključil z besedami: "Naj žalostne niso novice, ki prihajajo iz Slovenije in Hrvaške." Nakar poročilo "N. Y. Times" dostavlja:

"To se je očividno nanašalo na poročila, ki trde, da je zatiranje jugoslovanskih sil protikršćansko, kakor je bilo Vatikanu nedavno podrobno poročano od strani goriškega nadškofa Margottija in drugih."

Kolikor je nam znano, se ni Vatikan do danes še nikdar z njegovih imen prišlo od tam v svojo javnost. Kaj vse so imeli italijanski fašisti, v civilnem in duhovniški suknji, s Slovenci na Primorskem, ne samo Italiji, temveč tudi z narodno veljavni slovenski duhovniki, da na primer podrobno opizdaj, in dejal, da upa, da smo zares napravili dober začetek na potu do trajnega miru. Vprašali so ga, ali je kaj novega v vprašanju Trsta, nakar je odgovoril naslednje:

DR. ŠUBAŠIČ NA POTU DOMOV

NEAPELJ, 4. junija (O.N.A.) — Dr. Ivan Šubašič je na poti nazaj v Jugoslavijo iz San Franciscia izrazil svoje zadovoljstvo z uspehi doseženimi do zdaj, in dejal, da upa, da smo zares napravili dober začetek na potu do trajnega miru. Vprašali so ga, ali je kaj novega v vprašanju Trsta, nakar je odgovoril naslednje:

"To je ravno vzrok, da se mi tako zelo mudi domov. To bi rad zvedel, a dozdaj še ne vem." Nakar je stopil v ameriško letalo, ki ga bo nosilo na zadnjem delu njegovega pota domov.

Dosti "steaka" in mesa, a ne v Clevelandu!

Neki reporter lista "Cleveland News" je šel na turo po malih mestih v severnem Ohiju in na svoje veliko začudenje odkril, da imajo restavracije tam na razpolago vse vrste najboljšega mesa, vključivši "steke," katerega zelo liberalno servirajo svojim gostom. V Clevelandu pa bi se bilo skoro za vsako kost treba stepiti. Očividno je nekje nekaj narobe!

ZADUŠNICA

V ponedeljek ob 9. uri zjutraj se bo brala zadušnica za ubitega vojaka S/Sgt. Stanley A. Brodnik, v cerkvi Marije Vnebovzetje na Holmes Ave. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

U. S. bombniki razbijajo japonske letalske tovarne

GUAM, 9. junija. — Danes je od 100 do 150 superbombnikov vprizorilo napad na japonske tovarne letal v mestih Nagoya, Naruo in Akashi, ki se nahajajo na glavnem japonskem otoku Honshu.

Bombniki so vprizorili napad na označena mesta brez spremstva bojnih letal pri belem dnevu.

To je bil že tretji velik zračni napad ameriških B-29 zračnih orjakov, katerih baza se nahaja na Marijanskih otokih, na industrijske tarče na Japonskem v tekočem tednu.

Japonski radio je danes naslovil svarilo na japonsko javnost, da se pripravi na zračne napade ne samo v velikih, temveč tudi v srednje velikih in malih mestih.

Naši fantje-vojaki

Na 60-dnevni dopust je prišel S/Sgt. Frank Bečaj, sin Mr. Frank Bečaja, 1441 E. 176 St., ki se je nahajal kot ujetnik nekje v Nemčiji nad leto in pol. Osvojen je bil po ameriški 3. armadi. Za časa ujetništva med "superiornem" narodu, je Bečaj, ki je bil s drugim mostvom na bombniku streljen iz zrakca, doživel marsikaj. Teror in groza, ki je vladala med ujetniki, je bilo nekaj nepopisnega. Hrana, s katero se jih je držalo na niti življenja, je bila odvrtna in dasiravno je bila lakota včasih naravnost neznozna, niso mogli ujetniki zavžiti prinešeno jim grdo, smrdljivo vodo, pomešano s črvi, katero so "nadljudje" nazivali za juho. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu.

Na dopust za 30 dni je prišel S/Sgt. Robert Kotnik, sin družine Jim Kotnik, ki vodi gostilno na 7004 St. Clair Ave. Pravil je 35 misij nad Nemčijo. Po dopustu se bo 23. junija vrnil na službeno mesto v Californiji. Njegov brat Pfc. Jim Kotnik, ki se je nahajal v Bergstrom Field, Austin, Texas, ter je bil dodeljen kot inženir pri C-47 letalstvu, je te dni tudi prišel domov na dopust za 20 dni. Z bratom se nista videla nad leto in pol. Prijatelji ju lahko obiščejo na domu.

Cpl. Anthony J. Augustine, star 24 let, sin Mr. in Mrs. Joseph in Mary Augustine, 13219 Thornhope Rd., West Park, je lahko ponosen na čast, da je s drznim tveganjem svojega življenja, rešil bataljon ameriškega mostva in otel mostovje pri Camposanto, ki je bila zadnja zapreka predno je mostvo 3. bataljona 337. divizije dospelo do Po, in kjer so Amerikanci napleteli na ljuti odpor Nemcev. Ko so vojaki dospeli do omenjenega kraja je komandant takoj spoznal, da je treba nekaj hitro ukreniti. Poročnik Cecil H. Gates je bil vnaprej poslan v tanku, da preišče pozorišče. Ko se je približal mostu, je bil napaden po anti-tankovnemu ogledju od sovražnika. V očigled

DOBRO MU JE ODGOVORIL!

Tekoča številka revije "Newsweek" poroča o naslednjem zanimivem incidentu:

Podpolkovnik Vladimir Dedier, šef častnikarske sekcije, ki se nahaja z jugoslovansko delegacijo v San Franciscu, je tekom bojev proti Nemcem dobil resne rane na glavi. Prošli teden je na konferenci imel govor, ob zaključku katerega je vstal eden izmed članov argentinske delegacije in rekel:

"Ne morem si kaj, da se ne bi vprašal, da-li ni morada inspiracija za vaš govor prišla od Stalina."

Odgovor podpolkovnika Dedierja je bil kratek in jedrnat. Rekel je:

"Jaz pa si ne morem kaj, da se ne bi vprašal, da-li ni inspiracija za kos jekla, ki ga imam v glavi, prišla iz Argentine."

Nov grob FRANK PAULIN

Kot smo že poročali, je preminil Frank Paulin, star 65 let, stanujoč na 6622 Bliss Ave. Doma je bil iz Ravniča pri Gorici, kjer zapušča brata Stefana in več sorodnikov. Tukaj je bival 33 let in je bil član društva Naprej št. 5 SNPJ. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Stephanija, rojeno Leban, sinova Ludwiga in F 1/c Edwarda, ki se nahaja na Pacifiku, dve hčeri Emmo in Olivijo, ter več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v torek ob 8.15 zjutraj iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na Calvary pokopališče.

Kratke vesti

SORODNIK ANGLEŠKEGA KRALJA ZAJET V NEMČIJI
NEKJE V NEMČIJI, 8. junija — Čete ameriške tretje armade so zajele nadvojvodo Edwarda Saxe-Coburg, vnuka umrle britske kraljice Viktorije in sorodnika sedanjega angleškega kralja, ki je na seznamu vojnih kriminalcev. Zajeti nadvojvoda je bil častnik pri SS četah in zagrižen nacijec.

NEW-YORŠKI REPUBLIKANCI BODO PODPRLI DEMOKRATA

NEW YORK, 8. junija — Republikanska stranka v New Yorku je danes naznanila, da bo pri županskih volitvah podpirala sodnika Jonah J. Goldsteina, ki je demokrat.

GEN. EISENHOWER BO GOST V BELI HIŠI

WASHINGTON, 8. junija — Danes je bilo naznanjeno, da bo v ponedeljek gen. Eisenhower gost predsednika Trumana na svečanem banketu v Beli hiši. Istega dne bosta oba zbornici kongresa gen. Eisenhowerju predili časten sprejem v Kapitolu.

"Stickerji" odpravljeni

Od ponedeljka dalje avtomobilistom ni več treba imeti racijskih "stickerjev" A, B, C, ali T na prednjih šipah svojih vozil. Tako je včeraj odredil OPA odbor za gasolinsko racijo.

Senatna zbornica začela kazati roge preds. Trumanu

Republikanci udarili po določbi, ki bi dala predsedniku oblast znižati carino

WASHINGTON, 8. junija. — "Medeni tedni" med kongresom in Belo hišo grede proti koncu. Republikanci in demokrati konservativci, ki so takoj po smrti predsednika Roosevelta hiteli zagotavljati predsednika Trumana, da bodo iskreno in pošteno delali roka v roki z administracijo za splošno korist dežele, so danes odprto pokazali, kako razumejo besedo "sodelovanje."

Jasno je, da je stara garda le za tako sodelovanje, ki je na korist velikim interesom, da pa bodo Trumanu prav tako nasprotovali, kakor so Rooseveltu, ako ne bo delal po željah reakcije.

Predsednik Truman je apeliral na kongres, da potrdi podaljšanje zakona za recipročne carinske dogovore s tujimi državami in prosil, da se mu poveri oblast, znižati carinske pristojbine do 50 procentov, ako dežela, s katero se doseže carinski dogovor, nudi podobne ugodnosti za trgovino Zed. drž.

Predsednik Truman je s tem sledil carinski politiki, ki je bila upeljana po administraciji predsednika Roosevelta.

Koliko pomenijo zagotovila stare garde o sodelovanju, se je pokazalo danes, ko je senatni odsek z 10 glasovi proti 9 zavrnil Trumanovo prošnjo, da se mu poveri oblast, za katero je prosil.

Angleži izročili urednika poljske provizorične vlade zamejnemu režimu v Londonu

LONDON, 8. junija — Angleška policija je danes aretirala dr. Jana Jagodzinskija, urednika častnikarske agencije "Polpress" od poljskega provizoričnega režima v Lublinu, ter ga izročila poljski zamejni vladi v Londonu pod obtožbo dezertacije.

Lublinski režim, čigar sedež se sedaj nahaja v Varšavi, je priznan od Sovjetske unije kot provizorična vlada Poljske. Zed. države in Anglija pa priznavata še vedno zamejno vlado v Londonu, katero je Moskva ponovno obtožila zahrbtnega rovanja in hujskanja proti Sovjetski uniji.

Britska vlada pravi, da je "presenečena"

Organi britskega notranjega in zunanega ministrstva so danes izjavili, da je aretacija poljskega urednika zanje "popolno presenečenje." Vlada je o tem baje zvedela šele danes popoldne.

Medtem pa so oblasti lublinskega režima naznanile, da bodo takoj podvzele korake za osvoboditev aretiranega urednika.

Mu ni bil dovoljen odhod na vzhodno fronto

Danes zjutraj sta dva britska detektiva prišla v urad dr. Jagodzinskija na Fleet St., in ga aretirala, potem pa sta ga izročila vojaški policiji poljske zamejne vlade kot dezerterja.

Eden izmed tovarišev aretiranega urednika je rekel, da je dr. Jagodzinski preteklo jesen prosil za dovoljenje, da odide na vzhodno fronto, kjer bi se pridružil poljski armadi, ki se je borila z Rusi, da pa mu britska vlada ni hotela dati dovoljenja.

Sporazum glede Trsta menda ni več daleč

Gen. Kveder zanikal govorico, da so Jugoslovani odredili mobilizacijo v spornem ozemlju

LONDON, 8. junija — Danes je bilo tukaj poročano, da bodo Zed. države, Britanija in Jugoslavija vsak čas podpisale sporazum, s katerim se bo rešil spor glede Trsta.

Rečeno je bilo, da bo sporazum podpisan v Belgradu in da se to utegne zgoditi že v teku nekaj ur. Isti viri trdijo, da se je anglo-ameriškim oblastim posrečilo pregovoriti maršala Tita, da je pristal na njih stališče, in da bo Trst prišel pod anglo-ameriško vojaško vlado.

Poročilo pa ne omenja ničesar o tem, da bi se jugoslovanske čete umaknile iz Trsta in ostalih krajev v bivši Julijski kraljini.

NEW YORK, 8. junija — Poslušalna postaja zvezne komunikacijske komisije poroča, da je ujeta radio poročila iz Belgrada, ki pravi, da je general major Dušan Kveder, poveljnik jugoslovanskih čet v Trstu, zanikal vest, ki je trdila, da so Jugoslovani v omenjenem mestu mobilizirali svoje sile.

ANGLIJA PREPREČILA RAZPRAVO O KOLONIJAH, PRAVI RUSKI LIST

MOSKVA, 8. junija. — "Pravda" je danes objavila članek, v katerem je rečeno, da so Zed. države na moskovski konferenci leta 1943 predlagale, da se zavame v pretres celotno vprašanje kolonij in korakov, ki naj bi bili podvzeti, da bi se čim preje uveljavile k ot svobodne dežele v smislu Atlantskega čarterja.

Rusija je ameriški predlog podprla, toda Anglija je proti temu nastopila in tako je bilo vprašanje kolonij vrženo z dnevnega reda.

Omenjeni članek v "Pravdi" je bil prvi v seriji člankov izpod peresa A. Leontijeva, ki opozarja na položaj v Siriji in Lebanonu kot najnovejši primer, kako prepri med velikimi državami rad kolonij vznemirjajo svetovni mir.

Pisec pravi, da je Sovjetska unija dosledno branila pravico kolonijalnih ljudstev do neodvisnosti in samoodločevanja, in da je slično stališče v preteklosti zavzela tudi Amerika, ki nima nobenih večjih kolonij, potem pa opozarja, da so Zed. države na konferenci v San Franciscu v bistvu podprle stališče Velike Britanije.

HARRY HOPKINS SE JE USTAVIL V BERLINU

LONDON, 8. junija. — Agencija "Tass" poroča iz Berlina, da sta Harry Hopkins in njegova žena v četrtek prebila več ur v Berlinu, in da sta obiskala podzemsko trdnjavo pod nemškimi kancelarstvom. Pred odhodom sta bila gosta maršala Zukova.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Urednikova pošta

Podružnica št. 106 SANS

Euclid, Ohio. — Po zmagi zaveznikov nad Nemčijo in Italijo, smo pričakovali, da bodo dobili mali narodi priliko za mirni razvoj po demokratičnih načelih in v smislu atlantskega čarterja, kateri jim jamči pravico samoodločevanja. Pa smo se temeljito vrezali, kajti računali nismo na imperialistično in kramarsko politiko Anglije, ki hoče kontrolirati evropsko politiko, da si s tem zagurira pravo pot za njeno trgovsko mornarico na morju.

Med važno morsko pot spada tudi jadransko morje z modernim tržaškim pristaniščem, ki je po svoji zemljepisni legi, zaledjem in tradiciji, jugoslovanski. Trst in Primorje je po vroči bitki zasedla jugoslovanska armada. Pa so prišli Angleži in ošabno ukazali Titu naj se pobere za svoje meje. Ampak Tito ni letošnji zajec in najbrže sumi, da bi z njegovim odhodom odšel po gobe tudi Trst in Primorje. Zato je v vključnem tonu povedal vsemogočnemu Johny Bullu, da bo ostal, pa naj se zgodi kar hoče. In ker zvit John ve, da ima Tito na svoji strani strica Jožeta, se je lepo potuhnil. Ampak položaj je še vedno napet in Angleži spletkarijo naprej ne samo v Primorju, temveč tudi na Poljskem, Grčiji in drugod.

SANS in ZOJSA sta z ozirom na primorsko vprašanje, odposlala že več resolucij na pristojna mesta. Učinkovit je bil tudi Adamičev članek v listu P.M. Toda v primeri z italijansko propagando in z vplivnimi prijatelji, ki jih imajo v našem državnem oddelku, bo treba podvzeti še mnogo korakov, da se "omehčajo" razni kolonariji, poročevalci in radio-komentatorji, ki ustvarjajo ameriško javno mnenje o evropskih zadevah.

Jugoslovanska naselbina v Clevelandu je v tem oziru že podvzela važen korak v obliki ogromnega shoda, ki se vrši v nedeljo popoldne dne 17. junija ob 3. uri v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Shod se vrši pod pokroviteljstvom "Združenega odbora clevelandskih Jugoslovancev". Namen tega shoda je dvojen. Prvi, da se informira ameriško javnost, odnosno, navzoče poročevalce o resničnem stanju tržaškega problema, o zgodovinskih podatkih in o upravičenih zahtevah Slovencev do primorskega ozemlja. Drugi, se bo tega dne praznovalo zmago zaveznikov nad nemškimi in italijanskimi fašizmom. V odboru so zastopani: Slovenci, Srbi, Hrvatje in Macedonci, brez razlike strank in verskih prepričanj. Na vsopredju bodo prominentni jugoslovanski in ameriški govorniki. Glavni govornik bo pa član jugoslovanske delegacije iz San Francisca. V programu bodo vključene tudi glasbene in muzikalne točke. Vsled važnosti tega shoda, toplo priporočamo, da se ga vdeležite vsi Slovenci, brez ozira na vreme.

Slovenski dan

Od strani SANSovih podružnic, JPO-SS in PS, se vršijo velike priprave za takozvani Slovenski dan, ki se bo vršil dne 8. julija na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. To ne bo običajni piknik, temveč narodna manifestacija v korist pomoči našim bratom v domovini in obenem spominska proslava hrabri jugoslovanski vojski. Na programu bodo dobri govorniki iz Amerike in Jugo-

slavije, kot tudi skupni pevski zbori. Dalje se bo oddalo krasne dobitke, katere nabirajo naše pridne ženske pri trgovcih in obrtnikih.

Prispevki

Za takojšnjo pomoč rojakom v domovini in za članarino SANSu, so za mesec maj prispevala sledeča društva in posamezniki pri naši podružnici:

Klub Ljubljana (ponovno) \$25.00. Nabiralna pola Ahacij Prezel: Po \$5.00: Mary Prezel, John Ulogar in John Hribar. — Nabiralna pola Frances Mezget. Po \$3.00: John Ošaben. Po \$2: Mary Vogrin, Martin Vogrin, Leopolda Ošaben in Frank Trebec. Po \$1.00: Mary Primožnik, Frances Mezget, Mary Kastelič, Jennie Drmastja, Pavla Boštjančič, John Gerl, Mary Jakomin in Frances Starman. — Nabiralna pola Frank Tegel: Društvo št. 450 SNPJ \$2.50, Matt Pishler \$2.00. Frank Tegel \$1.00, Rose Frank \$2.00. — Skupaj \$66.50. Hvala zavednim darovalcem!

Na glavni urad smo meseca maja poslali cel tisočak, kar znaša skupno za takojšnjo pomoč do sedaj \$2,300. S tem pa seveda delo še ni končano, temveč bo treba podvojiti napor za zbiranje prispevkov, ker je potreba v Sloveniji ogromna. Upamo, da se bodo naša društva, trgovci in posamezniki še nadalje tako radočarno odzvali za križano in novo Slovenijo, kot so se dosedaj.

Frank Česen, tajnik.

Pismo iz Evrope

To pismo je prejela Mrs. Jennie Fatur-Perušek, 1208 E. 173 St. in sicer od Franca Lavriča Joškovega iz Kozarišč, ki se nahaja na Malti. Pismo se glasi: Draga rojakinja!

Danes sem prejel tvoje pismo, sicer presenečen, ali neizmerno vesel in zadovoljen. Priznava hvala. V času, ko je človek daleč proč od doma, ločen od svojih milih in dragih, sam in zapuščen mu je vsaka pisana beseda draga in dobrodošla. V otopelo dušo, polno grenkih in temnih misli, vlije novega upanja in v lepše in boljše, sicer tako malo cenjeno življenje.

Prvo sedaj kdo sem? Gotovo si poznala občinskega tajnika v Starem trgu, katerega si nisem. Ker si bila tudi pri pevskem zboru me boš poznala tudi od tam. Zdi se mi, da sem bil v času, ko si ti odšla v Ameriko še na občini in sem ti — vsaj tako se mi zdi — delal prošnjo za cež "Lužo". Poznam te prav dobro kakor tudi ostalo družino. Kdo bi si kedaj mislil, da bova kedaj izmenjala pošto med seboj? Jaz gotovo ne. Res je čudna pot usode.

Mojeja strica Matevža sem tudi našel, ali ne v Ameriki, temveč 2000 milj daleč na zapadu (?). On mi je pisal dva pisma, kakor tudi drugi stric France se mi je oglasil. Tako imam vsaj z mojimi sorodniki v Ameriki vezi, ker z domom jo nimam. Od doma sem vse od 5. junija 1942 leta. Lahko me zapri 6 mesecev v št. Petru na Krasu. Potem sem bil interniran v južno Italijo. Po osvoboditvi našega ujetništva sem vstopil v jugoslovansko mornarico, katera se je nahajala od razpada Jugoslavije v inozemstvu.

Z menoj v št. Petru je bilo precej mojih fantov iz Podcerkve. Bili so internirani na Ustico, nekaj pa jih je bilo spuščenih domov. Bili so: Urbanov Jože, Lužarjev Janez, Knavsova Joža in Lojze, gostilničar Antončič, šišnikov France, Sampertov Tone, Stancarjev France, Hlepinov (imena se ne spominjam) in drugi. Doma pa so Ita-

lijani ubili Adolfa Turšiča, hiš. št. 19 oba Malnarjeva, Mežnarjevega Matevža, mlajšega, a partizani sina od Namuta, kako mu je ime ne vem. V Danah so Italijani ustrelili tvoje bivše tovarišice pevke Kotnikove Ančko in Malensko Angelo. Lahko so požgali celo vas Babina Polica, Poljane in skoro polovico Loža. V Podcerkvi so požgali samo hišo vašega sosedu Pavliča Toneta in Malnarjevo hišo, soseda gostilničarja Antončiča. Od vaših doma nisem ničesar slišal in upam, da so ostali živi in zdravi. Naših ljudi je zelo mnogo umrlo na Rabu ter mnogo fantov in mož iz Dana, kakor tudi moj bratranec Pangretov France iz Podcerkve je končal življenje tam.

To je samo del naše narodne tragedije, koliko jih je padlo v bojih, bomo izvedeli šele ob koncu vojne. Ta vojna je prinesla neizmerno veliko gorja v naše kraje. Vesela bodi, da ti je bila dana prilika, da si odšla v Ameriko. Kaj vse je naš narod pretrpel, si nihče, ki tega ni videl, ne more predstavljati. Kako je sedaj v naši dolini ne vem, ker sem zadnje vesti prejel od doma pred dvema leti. Vsekakor se je po okupiranju naših krajev od strani Nemcev od septembra 1. 1943 dalje marsikaj spremenilo.

Tako sem ti v kratkem opisal kar sem vedel in znal. Ko prejmeš pismo, prosim te piši. Najlepše pozdrave

Lavrič France.

DAROVJI PRI ŠT. 48 SANS

Namesto venca za pokojnik John Dacar, so darovali sledeči pri tukajšnji podružnici štev. 48 SANS. Družina Frank Kovič \$5.00, družina Walter Kovič \$5, družina Andrew Gorjanc (Huntmere) \$5.00, Mary Burja, ter družina Matt Urek vsak po \$2. Skupaj \$19.00. V imenu družine pokojnega kot v imenu trpečih v domovini vsem prav lepa hvala, ter obilo posnemalcev. Joseph F. Durn, Tajnik št. 48 SANS.

Boj proti moljem

Kdor je le enkrat v začetku zime, ko se je bilo treba obleči topleje, našel v omari svoj plašč prelukan od moljev, tišči ne bo nikoli več zamudil časa, ko je treba tem škodljivcem napovedati boj. Pokanje iztepačev, ki že v zgodnjih jutranjih urah pretresajo zrak in treskajo po preprogah, po blazinjeni opremini in obleki, nas opozarja, da so gospodinje začele boj proti moljem. Opominja nas, da se tista mala večičica pripravljata na pohod in obisk v naše kožuhe, plašče, preproge in odeje, ki jih hočemo ohraniti do zime. V tem času bi izlegla ta neznačna večičica jajčeca (včasih ena samica do 200) iz katerih bi se izlegle ličinke, podobne malim debelim črvčkom, ki bi razjedli vse volnene predmete, ako bi jih pred njimi ne zavarovali.

Proti tem škodljivcem imamo razna kemična sredstva, s katerimi prepojimo volnene predmete, preden jih hranimo. Nekatere gospodinje natresajo po žepih oblek popra, tobaka, naftaline in slično. Toda, žal, sama ta sredstva niso popolnoma zanesljiva. So sicer moljem neprijetna, toda jih ne uničijo. Nekatere predmete, kakor volnene nogavice, odeje, preproge in slično je treba, potem ko so dobro izprašeni, okrtučeni in vseh madežev osnaženi, zaviti na debelo v časopisni papir. Tudi skrinje, omare ali ali zaboje, kamor nameravamo hraniti tako blago, je treba prevleči s časopisnim papirjem in med posamezne predmete natresti tobaka ali naftaline. To sicer dobro obvaruje obleko pred molji, to-

da iz marsikaterega predmeta se ostri duh tobaka in naftaline dolgo ne odstrani in ga vsakdo ne more prenašati.

Toda kako naj uspešno ohranimo zimsko garderobo, volnene odeje, dragoceno kožuhovino in preproge pred temi požeruhi? Spet in spet je treba čuječnosti gospodinje in snage. Res, da vse zaloge ne moremo vsak teden izvleči iz shrambe, omar in zabojev, jo pregledati, izkrtučati in presončiti, toda parkrat med poletjem je to vendar nujno potrebno.

Za obleke ali plašče, ki jih hranimo v omari med poletnimi oblečili, je dobro narediti vrečo iz papirja, obleko vtakniti vanjo, pri obešalni kljuki jo pa tesno stisniti skupaj. Papir je prav dober čuvaj pred tem mrčesom. Seveda mora biti obleka prej dobro očiščena, da ni kaka buba že skrita v nji, preden jo denemo v papirnatu vrečo. Če so iz hube izmota večičice, ne žre sicer več, pač pa samica spet izleže ogromno množico jajčec.

Za kožuhe so neprodušne pločevinaste škatle in časopisni papir dovolj zanesljivi varuhi.

Moti se pa, kdor misli, da je vsak večji podoban metuljček, ki se izgubi zvečer, ko imamo odprta okna, v stanovanje in pleše okrog luči, molj. Molj ne pride skozi okno v stanovanje in imamo glede tega brez skrbi odprta okna. Vešče, ki jih preganjamo po zraku, so sicer nadeženi mrčes, ni pa to tisti zločinec, ki uničuje našo garderobo, če se mu o pravem času ne postavimo v bran z radikalnim sredstvom — s snago. Temeljito očiščenje vsega volnena blaga, ki ga hranimo čez poletje do zime, je najzanesljivejšo sredstvo proti njim. Za preproge in poblazinjeno pohištvo se najbolje obnese prašna sesavka.

V aprilu in maju se začno molji ploditi. Tedaj je treba največje pozornosti pred njimi. Od kar pa nimamo več težkih volnenih zaves na oknih, je iztrebljanje moljev znatno olajšano, kajti prav te zaveso so bile najugodnejše leglo tega škodljivca, sonce, zrak, preprih, iztepač in sesalka so pa njegovi sovražniki.

In vendar se vrtil!

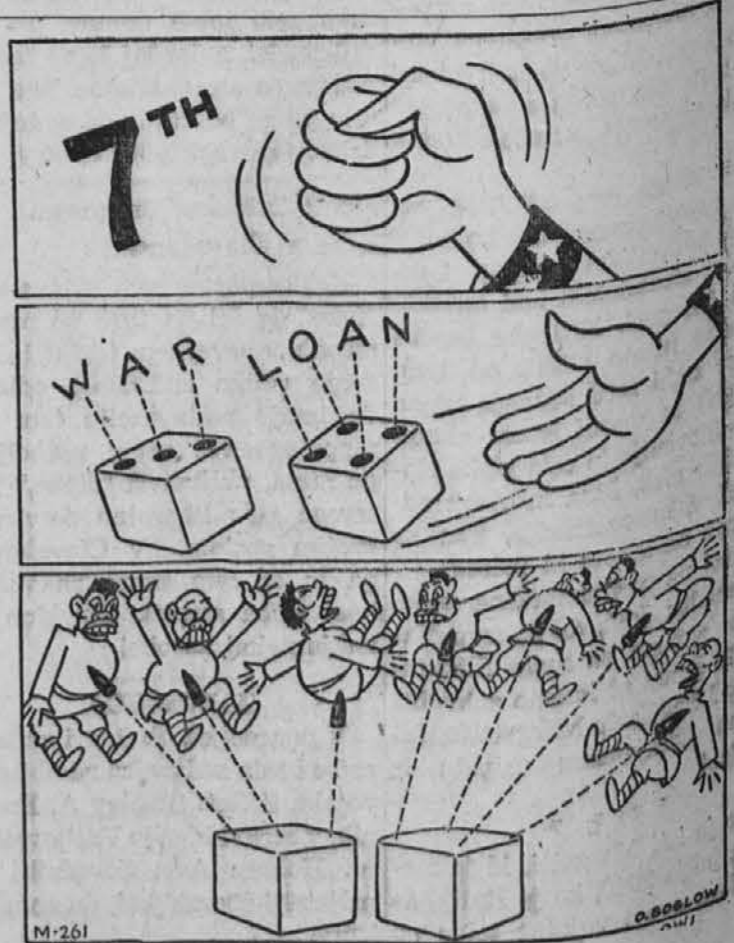
Kopernikovi stavki so postavili glavne temelje eksaktni astronomiji. Učijo nas, da je sonce središče našega planetarnega sistema, da je v relativnem mirovanju in da krožijo okoli njega planeti, med njimi tudi naša zemlja. Formulirajo nam hitrost planetarnega gibanja gibanja okoli sonca v posameznih fazah poti, ki poteka v stožnicah, elipsi, paraboli in hiperboli.

Kopernikov sistem je prišel v nasprotje s sv. pismom, po katerem je zemlja vseмирsko središče, okoli katerega se suče solnce. Pojavilo se je obilo nasprotnikov in teoloških krogov. A tudi pristašev ni manjkalo. Vnet zagovornik Kopernika in njegovega vsemirskega sistema je bil slavni florentinski dvorni matematik Galileo Galilei. Zmagali pa so v tej zgolj znanstveni zadevi teologi. L. 1616 je izšla prepoved o razširjevanju novih nauk in obveljala je cerkvena razlaga.

Galilei ni miroval. Napisal je leta 1632 obširno razpravo o obeh svetovnih sistemih ter se odkrito zavzel za Kopernika. S tem se je zameril rimski inkviziciji, ki mu pa ni mogla doživeti, ker je izšla knjiga z dovoljenjem florentinskega cenzorja. Pač pa so se poslužili drugega sredstva. Našli so pri njem star dokument, ki mu prepoveduje vsako vmešavanje v Kopernikovo zadevo iz l. 1616. To je zadostovalo za preganjanje slavnega astronoma in poleg Kopernikovih knjig so prišle na indeks tudi njegova dela. Preganjanju je sledil 22. junija 1633 se proces, ki je vzbudil ogromno senzacijo v znanstvenem svetu. Galilei je vneto zagovarjal in branil znanstveno stališče nasproti mrtvi besedi sv. pisma. Toda fanatična inkvizicija je s pretnjami in s terorjem strla njegov odpor in ga prisilila, da je proti svojemu prepričanju javno prekladal svoje nauke in zatajil kardinalne astronomske stavke. Zapovedala mu je absolutno molččnost v zadevi Kopernikovega sistema ter naložila duševno in telesno strdanu astronomu dosmrtno ječo. Kljub vsemu je ostal Galilei pri svojem prepričanju. Preganjanje ter junaški zagovor so mu pridobili simpatije vsega sveta in pripovedka pravi, da je zaklical ponižani Galilei po izsiljenem preklicu značilne besede, ki pobijajo svetopisemsko razlago: da se vendarle vrtil zemlja!

Toda cerkvena inkvizicija ni mogla dolgo ovirati zmagonosnega pohoda eksaktne znanosti. Za Kopernikom in Galilejem se je pojavil največji genij človeštva: Isaac Newton, ki je izpopolnil Kopernikovo in Galilejevo delo s svojim gravitacijskim naukom, s katerim je postavil astronomiji precizno matematično podlago, ki ne dopušča nikakih dvomov več. Zmagala je znanost nad dogmo.

L. 1822 je cerkvena oblast prepovedala nad Kopernikovimi in Galilejevimi deli prekladal in obžalovala dramatično obsodbo Galileja in vmešavanja cerkvenih krogov v znanstvene zadeve kot "veliko nepopravljivo pomanjkanje".

Army & Navy News

Wrestling Show

Monday, June 11th, Promoter Jack Ganson will present the season's outstanding wrestling bouts at the Public Hall, featuring in the main bout, best two out of three falls with a 90 minute time limit, Cliff Gustafson, the Minnesota wonder boy and former A.A.U. and Big Ten Champion and recently recognized by the American Federation of Wrestling as one of the outstanding wrestlers in the country. He will be matched against Joe Dusek one of the wrestling Dusek brothers.

If Gustafson will be successful in defeating Dusek, Promoter Ganson is contemplating to stage an International Wrestling Tournament in Cleveland in the near future, bringing such men who claim the Wrestling Heavyweight Title in different parts of the country, such as, Steve Sasey, Frank Sexton, Babe Sharkey, Jim Londos, Bill Longson and many others.

In the second preliminary, Cleveland's old favorite, Ivan Rasputin, the Russian Bear, who was recently discharged from the Army minus his famous whiskers, will meet the Italian Champ, Gino Red Vagnone of Oakland, Cal. This bout will go on for all 30 minutes.

In the opener, Freddie Bozik, the local Yugoslav champ who made a great impression in his last appearance here will meet another youngster, Joe Massey from Toronto, Canada.

This wrestling bout on June 11th will be the last one of the season as Promoter Ganson is making arrangements to reopen in September.

Tickets are on sale at Bonds and at the Public Hall on the day of the match.

Telenews Theatre

Recorded in 19 minutes of concentrated sound and fury, "To the Shores of Iwo Jima" picturing the gallant struggle of the Marine Corps to take the tiny island of Iwo Jima, headlines the new program at the Telenews this week.

The Japs fought fanatically. Up the precipitous side of Mt. Suribachi went the Marines with Jap guns "looking right down their throats." Finally the Stars and Stripes are planted on the summit in the immortal picture that stirred the imagination of millions. Some 4,000 men died before the island was secured and converted into a dagger pointed at the heart of Japan.

Latest films from the beaten Reich tell a dramatic story of what Hitler left behind. First pictures of his famed mountain retreat, Berchtesgaden, blasted by Allied bombs. New additions to the Allied bag of Nazi war leaders—Rundstedt and Kesselring. And the biggest Nazi scoundrel of all Hermann Goering, Number One War Criminal.

MEETING TOMORROW

Members of lodge Lunder-Adamic No. 28 SNPJ are requested to attend an important meeting tomorrow at 9:00 a. m. Election of delegates to the convention scheduled for August 13th will be held.

Mr. and Mrs. Gardener, is it V-Day in your Victory Garden? Are you already enjoying early lettuce and fresh, crunchy vegetables? Well, here are some pointers from the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council on keeping it a victory garden instead of a vicious garden: Keep your garden tools in A-1 shape. Then use them, the correct way—and afterward, be very sure to put them away. When you cultivate safety, you'll harvest real happiness!

Lesson—Here's a lesson in arithmetic that Cleveland Safety Council says you should keep in mind: Accidents multiply your income, add to your comfort and subtract from your victory effort. Keep your arithmetic mark high by your accident rate low.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Ave.
HENDERSON 5311-12

ENGLISH SECTION

FOR VICTORY—Buy
War Bonds and Stamps
JUNE 9, 1945

Luxury Liner S. S. Alabama Adds "Ocean-Going" Comforts to Short Cruises

The great ship Alabama is coming to Cleveland. This great ship, the finest and best equipped vessel on the Great Lakes, will make daily trips to Put-In-Bay, Mondays through Saturdays. On Sundays, she will travel to Leamington, Ontario, Canada and return by way of Put-In-Bay. In addition, to that, evening dance cruises will be offered each week-night between the hours of 8 and 11 p. m. The season opens on Saturday night, June 16th.

Those who have traveled the world over say they have never before seen such splendor and comfort embodied in any other vessel devoted to short cruises. The entire interior finish of the Alabama is of costly African mahogany, and her metalwork is chromium-plated, even to the rings about the portholes.

Obituaries

Dacar, John—Of 1175 E. 173 St. Age, 25 years. Survived by parents and brother.

Lusin, John—Age, 57 years. Residence at 915 E. 67 St.

Smerke, John—Residence at 1057 E. 68 St. Age 57 years. Brother survives.

Bozeglav, Rudolph—Of 6010 St. Clair Ave. Age, 57 years. Survived by wife, daughter and son.

Carlovic, Mary—Age, 47 years. Residence, 984 E. 153 St. Husband, six daughters, father and seven brothers survive.

Grozdanic, Ladislav—Of 3792 E. 78 St. Age, 26 years. Wife, son, parents, four sisters and one brother survive.

Mocnik, John—Age, 77 years. Residence at 12605 Longmead Ave. Survived by wife, two daughters and three sons.

Ranney, Mary—Of 1561 E. 49 St. Age, 32 years. Survived by husband, three sons, and parents.

MEETING

This evening at 8 p. m. a meeting for the honor roll committee will be held at the Slovene Workmen's Home. All committee members are requested to attend.

GRADUATE

Miss Esther Zugel, daughter of Mr. and Mrs. Martin Zugel, 6308 Carl Ave., graduated from John Hay High School this past Thursday.

BIRTH

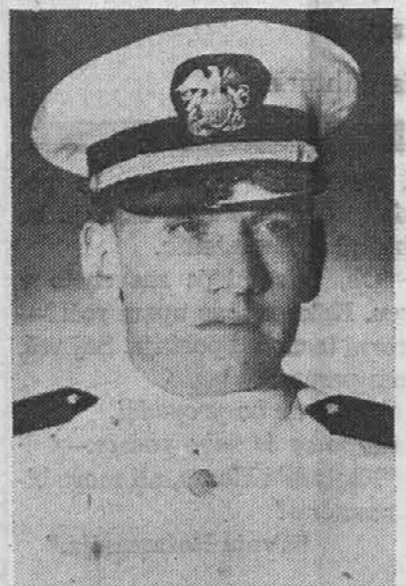
Mr. and Mrs. Joseph Vicia, 16202 Arcade Ave., announce the birth of a baby boy. Mother's maiden name was Ceslovnik.

Congratulations!

Window washing: Falls annually account for about one-half the accidental fatalities around the home says the Greater Cleveland Safety Council. Sitting on a window sill to wash the outside panes is one way to invite an accident. Windows that tilt or swing inward make it possible to wash outside panes without sitting on the sill. Use a ladder to wash ground-floor windows of the sliding type from the outside.

Do you have a bad case of spring fever? If you do, don't let it be fatal! Cemeteries and hospitals have a way of catching up with the I-don't-thinkers, warn the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council. So, even if it is spring, pin your mind down on what you're doing, while you're doing it. It'll pay off in safety and keep you on deck for summer!

Promoted to Ensign

Ensign John Kapelj

Cleveland, Ohio—Midshipman John Kapelj, 23, son of Mr. and Mrs. John Kapelj, 709 E. 155 St., graduated from Northwestern University of Chicago, Ill. He is now Ensign John Kapelj of the U. S. Navy. He is a member of the Phi-Delta-Theta fraternity. The graduation exercises were held May 24, 1945.

His mother, Mrs. Jennie Kapelj and sister, Marion, attended the ceremonies. Ensign Kapelj was home on a brief furlough last week and is now on his way to Florida where he will be assigned to his new duties.

We join in with the rest of Johnny's friends in wishing him much success in his new undertaking. Congratulations!

GRADUATES

On Monday, June 11th, graduation exercises of Collinwood High School will be held at the Music Hall. Among the graduates are the following twins; Betty and Molly Branisel, daughters of Mr. and Mrs. John Branisel, 16202 Grovewood Ave., Dolores and Doris Millavec, daughters of Mr. and Mrs. Gus Millavec, 19700 Mohican Ave., and Eleanore and Elsie Petrovic of 1035 E. 70 St.

Among graduates of John Hay High School, are Helen Pevec, daughter of Mr. and Mrs. Pevec, 1131 E. 60 St., and Olga Mozic, 1140 E. 60 St.

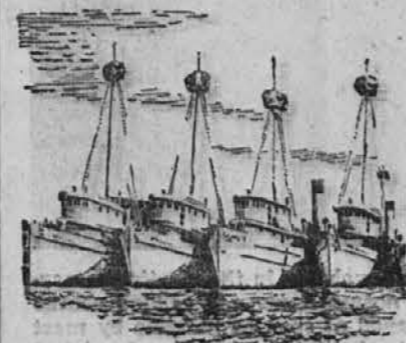
IN WASHINGTON

Mrs. Mary Race, 19800 N. Naumann Ave., left for Washington, D. C. to visit her son, Major Anthony Race, who will leave for a 4 month assignment in France. Major Race was serving with the transport command in Washington for four years. His wife, Jeannette, and son, will arrive in Cleveland shortly for a visit, after which they will leave for Wisconsin, the home of her parents.

HOME

Mrs. Mary Starman, has returned to her home on Abbey Ave., after being confined to the hospital. Friends may visit her.

Behind Your Bonds Lies the Might of America

FISH

More than 4 million dollars' worth of water products are taken yearly from inside and outside the barrier reef that extends the length of North Carolina, 3,000 square miles of fresh and salt water. Thousands of fishermen make a livelihood off the 25 kinds of food fish and 150 million pounds of menhaden yearly included in the catch. Menhaden is converted into fertilizer and oil. This industry—and hundreds more like it—represents the real resources of the nation backing up your War Bonds. U. S. Treasury Department

Letter to Parents

My Dear Parents:

Summer vacation time for the school children will soon be here and the young people are eagerly awaiting this happy period. For the parents this season will bring greater responsibilities. During the school year the teachers have stressed the importance of safety to your children. For the next three months the task of continuing the safety education of your child is placed upon you—the parents.

It is most unfortunate that the records of the Cleveland Police Accident Prevention Bureau reveal that more children are injured during the summer vacation than in any other three-month period. Too often, needless accidents mar the joy and happiness of a child's vacation time.

I cannot stress too much the importance of parents using every available means at their disposal to aid the child in acquiring the habit of exercising the utmost care and caution at all times so that accidents will be avoided. When cautioning the child the following points should receive particular emphasis:

- 1—To cross only at intersections.
- 2—To ride bicycles in a careful manner.
- 3—To obey traffic signals at all times.
- 4—To play in a safe place.

Our records indicate that one hundred school children will be killed or injured during the coming vacation days. Take particular and parental care that your beloved child will not be listed as one of the victims.

Yours very truly,

Frank D. Celebrezze,
Director of Public Safety,
City of Cleveland.

EXHIBIT AT INTERCULTURAL LIBRARY

A one man show of water colors, Chinese ink drawings, and pen and ink sketches, the work of former Cleveland Cpl. Everett Hoffman is now on view in the auditorium of the Intercultural Library, East 55th and St. Clair Avenue. Prior to the war, Cpl. Hoffman made his home in New Castle, Pennsylvania, where his mural hangs in the public library. He is now a member of a B-29 Bomber Crew stationed in India and has been studying and teaching in one of the Hindu classes of art. In his free time he attends school to learn the native language.

Price Chamberlin, Cpl. Hoffman's former instructor in the outdoor sketch class at the Cleveland Museum of Art, received the sketches and arranged them at the Library for this showing. Subjects include Indian people, animals, local scenes and landscapes in India. The exhibit remains through the month of June, and is free to the public.

During the summer months, the Intercultural Library is maintaining the following hours: Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday, from 2:00 to 9:30 p. m., and Saturday, from 2:00-6:00 p. m.

Jugoslav Aspirations for Trieste Aired in New Book; Washington. — Recently a book entitled "Liberation of the Yugoslav Coastline" was published in London, the Belgrade radio said in a broadcast recorded for the Office of War Information by FCC monitors. According to the broadcast, the foreword in the book was written by Prof. A. J. Taylor of Yugoslavia.

CENTRAL EUROPEAN NEWS

Balkan Youth Congress Planned for Belgrade

Washington.—"At a meeting in Belgrade, youth representatives of Balkan countries decided to hold a grand Balkan congress in Belgrade. Greece, Romania, Bulgaria, Albania and Yugoslavia will each send 100 representatives to such a congress. Additional representation will be permissible, but the additional delegates will have no voting rights," the Turkish home service revealed in a broadcast recorded for OWI by the Federal Communications Commission.

According to the broadcast, preparations for the congress would be made by a committee of three from each country, and the congress will have, as its aim, the "assurance of peace and confidence in the Balkans, and to safeguard the Balkans from non-Balkan intervention."

New Yugoslav Government Formed by Tito With Regents' Approval

Washington.—After satisfying the formalities contained in the mandate received from the regency council for the composition of a government in the spirit of the Tito-Subasic agreement, the Yugoslav regents on March 7 approved a decree on the appointment of the provisional government of democratic federal Yugoslavia, which is to remain until a constituent assembly is convened, the Belgrade radio said in a broadcast recorded for OWI by the Federal Communications Commission.

According to the broadcast, approved by the regents, is composed of the following:

Marshal Josip Broz Tito, premier and minister of national defense; Dr. Milan Grol, vice premier; Edvard Kardelj, vice premier and minister for the constituent assembly; Dr. Ivan Subasic, minister of foreign affairs; Dr. Josip Smolaka, minister without portfolio; Vlado Zecevic, minister of interior; Frane Prul, minister of justice; Vladislav Ribnikar, minister of enlightenment; Streten Zujovic, minister of finance; Dr. Juraj Sutej, minister without portfolio; Todor Vajasinovic, minister of traffic; Andrija Kobral, minister of industry; Nikola Petrovic, minister of trade and supplies; Dr. Vasa Cubrilovic, minister of agriculture; Sulajman Filipovic, minister of forestry; Bene Andrejev, minister of mining; Streten Vukoslavljevic, minister of colonization; Dr. Antõn Krziznik, minister of social policy; Dr. Zlatan Sremec, minister of national health; Dr. Drago Marusic, minister of posts, telegraphs and telephones; Dr. Rade Pribicevic, minister of public works; Sava Kosanovic, minister of information; Jasa Prodanovic, minister for Serbia; Dr. Pavle Gregoric, minister for Croatia; Edvard Kocbek, minister for Slovenia; Rodõjub Colakovic, minister for Bosnia and Hercegovina; Emanuel Cuckov, minister for Macedonia, and Miloval Djilas, minister for Montenegro.

Members of the new government "gave their oath to the nation" before the presidium of the AVNOJ, the broadcast said, after which the AVNOJ passed a decree the terms of which "disbanded the National Committee, which had ceased to function after the formation of the provisional government."

Numerous representatives of foreign missions and other

guests, including Yugoslav and foreign journalists, attended the swearing-in ceremony of ministers, the broadcast said.

Istrian Industries Resume Operations

Washington.—Industry and communications in the Istrian peninsula are being reestablished speedily, the Yugoslav radio said in a broadcast recorded for OWI by the Federal Communications Commission.

According to the broadcast, "the dairy farm cooperative at Ilirska Bistrica is working, and yields about 4,000 liters of milk daily, and the dairy at Hrusica has also been restored."

A coal mine in the neighborhood of Trst (Trieste) has started work and employs about 100 miners, while the salt mine at Ciccioli on the Adriatic coast is now working at full capacity.

Some food processing plants are functioning regularly, the broadcast said, adding that the Isoli fishermen's cooperation had started to repair its wharf and its members resumed fishing in nearby waters, while the pumping of water out of the Ilirska Bistrica coal mine has been started, and mining operations will begin at an early date.

600 Yugoslavs Return to Homeland From Germany

Washington.—A new group of Yugoslavs, liberated by the Red Army from German slavery has returned to Yugoslavia, the Moscow radio said in a home service broadcast recorded for OWI by the Federal Communications Commission.

The group, containing about 600 persons, includes four brigadier generals, 60 officers and about 200 soldiers of the old Yugoslav Army. The rest are workers, engineers, professors and other Yugoslav citizens who had been driven off for compulsory labor in Germany, the broadcast related.

"Among the liberated is also a large group of Slovenes who had been forcibly moved to Germany with their families. Even the six-year-old children among them were made to work for the Germans," the broadcast added.

Picture Story "Liberation"

The new booklet "Liberation" edited by Mr. Louis Adamic, which gives a pictured story of the Yugoslav people and their struggle for freedom, is on sale at our office. Price is 50 cents.

Piano Accordion

and String Instrument lessons—Slovenian and English Records. Instruments for sale. Good 120 base Chromatic Accordion. Bargain. Notes—good polkas and Waltzes.

Victor Music Studio

14626 Lake Shore Blvd.

BUKOVNIK'S

Photographic Studio

762 E. 185th ST.
IVanhoe 1166

VISIT NEW

TINO MODIC'S CAFE

6030 St. Clair Ave.
EN. 9691
You Are Always Welcome

Charles & Olga Slapnik

FLORISTS
Beautiful Bouquets, Corsages, Wreaths, Potted Plants and Flowers for all Occasions
6026 ST. CLAIR AVE.
EX. 2134

BEROS STUDIO

6116 St. Clair Ave. Tel. EN. 0670

Open daily as usual. Sundays by Appointment only

F. S. FINŽGARJEVI
ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

Ob takih urah je bila Alena tako potra, da ji je shujšalo lice in je bledela, kakor da bi jo razdejala bolezen. Celotno Smrekarica je opazila spremembo ter je včasih nekajkrat napreči sani, da sta se peljala z Viktorjem na sprehod; mislila je, da ji škoduje, ker preveč tiči v sobi. Po taki vožnji se je vrnila resnično pokrepčana in Smrekarica ji je z veseljem pobožala cvetoča lica. Ali kaj bi bila dala, ko bi bila ta roka — roka materina! Domislila se je, kako je včasih doma otroče kljubovala, toda vselej, kadar jo je obšla resnična žalost, je prihitela k očetu, k materi, in kakor skoz nevihto je zasvetilo nenadoma solnce in v srcu je bila spet mirna sreča. Sedaj ni nikogar!

Tako je v razvneti domišljiji, ki jo je mučila vsako noč, dočakala Miklavževega večera. Koprnela je, da bi videla Bresta in se prepričala, je li njena surnja upravičena. Zaeno je sklepala trdne sklepe, da ne sme nihče opaziti njenega trpljenja, ker bi se ob njeni bolesti le zavistno pasli. Vesela bo, razigrana, in šalila se bo z Brestom, nalaše predzno šalila, da jim pokaže, kako je samostojna in kako je jeziki nič ne brigajo.

Ko se je na Miklavžev večer zmrčilo, so se zbrali veljaki iz vse fare. Prišel je župan in občinski svetovalci, prišla sta župnik in kaplan in seveda vsa inteligentna, med katero se je oblastno vstopil Smrekar. Obdarovanci so napeto čakali v šolski sobi. Z njimi očetje in matere.

V sobi je medlo gorela sveča. Ko je Minka videla, da so vsi zbrani, je pozvončala.

Tedaj so se odprla vrata, bengalična luč je razsvetlila sobo, prikazal se je angel, za njim drugi in tretji — nato Miklavž — in za vrati so obstali parkelni rožljaje z verigami. Ne samo otroke, celo starše je prevzelo radostno očaranje in po sobi je zaplul vdih začudenja: A-a-h!

Ko so se otroci nekoliko opogumili, so zapeli pod Minkinim vodstvom Miklavžu pesem v pozdrav. Potem je Miklavž pozval kaplana, da je izpraševal otroke.

Miklavž jih je pohvalil, blagoslovljiv jim povedal, da so angeli prinesli darove, ki jih čakajo v sosednji sobi. Spet je zapel zvonček in Miklavž je izginil: verige parkeljnove so zarožljale po veži. — luč je ugasnila.

Tedaj je Minka odprla vrata v sosednjo sobo in vedla vanjo šolarje. Veseli vzkliki so zadoneli po šoli, otroci so hiteli po klopih in iskali listkov, kjer je bilo napisano vsakega posameznika ime. Obklice, predpasnike, gorke nogavice, čevlji — vse je bilo v obilici, kakor v bogati štacuni. Otrokom so žarele oči, ko so stiskali k sebi svežnje, matere so si otirale solze. Vse je gledalo na Minko, kateri je gorelo lice v radosti. Kaj Smrekar, kaj župan in župnik — nocoj jih ni videl nihče. Vsi so zrl samo nanjo, vsa srca so se ji klanjala. Revne vdove so se ji zahvaljevale s solznimi očmi in ji stiskale roke, vse se je gnetlo krog nje. In ko so se že poslavljali, se je preril župnik do nje, jo v imenu vse fare zahvalil s tako iskrenimi besedami, da je Minka sama začutila kipečo radost v očeh.

Ko se je soba izpraznila, so pristopili tudi veljaki do Minke. Vsi po vrsti so se ji zahvaljevali in ji čestitali. Minka se jim je vljudno zahvaljevala, ali čutila je mrzlo praznih besede

di in se je grela edinole v blesku nedolžnih oči.

Smrekar je v veži povabil Bresta na večerjo.

"Pridite z Aleno, mi gremo naprej!"

Alena je zadnja stopila k Minki.

"Minka," jo je nagovorila in jo prijala za roko. Glas se ji je tresel. "Minka, jaz te spoštujem in te občudujem! Blagor tebi!"

Dvignila je njeno roko in jo hitro pritisnila na ustnice, da ji je Minka ni mogla umakniti.

"To je moja sreča, moje plačilo — in klic: Naprej! Hvala ti za iskrenost!"

Pri vratih se je pridružil Aleni Brest, ki ji je povedal, da je povabljen k Smrekarju.

Alena, vsa prevzeta od tega večera, je šla hitro po ozki gazi tik Bresta in srce ji je močno utripalo.

"Krasno je bilo! Minka je res duša dela!"

"Je treba posebnega značaja za tako stvar. Jaz bi ne bil za to."

"Ne?"

Alena ga je z zategnjenim podudarkom vprašala in hitro dostavila, kakor bi se zbala:

"Tudi jaz bi ne zmogla tega."

Nato sta šla po slabo izhojenih poti molče. Aleni se je z vso silo nenadoma vrnila želja, da tu v samotni, pod migljajočimi zvezdami, razodene Brestu, kar jo je tako grozno mučilo. "Gospod Brest, ali ste mar jezni, ker vas ni več k Smrekarju?"

"Jezni? Kako to vprašate? Pot je bila slaba in silno pridno sem študiral te dni. Zato me ni bilo!"

"Tako? Sem mislila, da ste kaj zvedeli o pismu."

"O pismu? O kakšnem pismu?"

Aleni je odleglo, ko je bila ubita zla slutnja, ki jo je trajala toliko noči. Kakor bi otvoril strugo vrele, je začela pripovedovati svojo muko. Govorila je iskreno, odkrito. Iz besedi se je glasila pritajevana bolečina. Brest je prijel njeno roko, jo ovil krog svoje in čutil, kako jo trepetala. Ko je dokončala, so jo polile solze. Nagnila je glavo proti Brestu. On se je zmedel, ko je videl beli vrat, razsvetljen od zlatih zvezd, in sklonjeno glavo proti svojim prsim. Ni imel, ni vedel besede prvi trenutek. Tajna sila ga je sklonila, njegove ustnice so se rahlo doteknile belega vratu.

Alena je vtrepetala in mu umaknila roko. Nihče ni več spregovoril, dokler nista stopila v vežo, kjer ji je Brest stisnil roko in rekel:

"Oprostite in ne bojte se! Čemu strah, ko imate mirno vest!"

Nato sta šla po stopnicah.

(Dalje prihodnjiv)

Proudest Mom

Mrs. Ida Eisenhower, 83, mother of Gen. Dwight D. Eisenhower, shown as she looked with pride at photo of her famous son, conqueror of German military might.

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

"Najbrž nisi vedel, Harro, da na vsem svetu ni toliko slavcev, kakor jih je tu. Zdaj sveti rumeni mesec, ki se ga Liza boji, ker ni takšen kakor na Braunecku, in v njegovem soju pejejo slavci. In zelene žabe klepetajo, tiste male, zelene, se merijo, katera bo glasnejša. Klopčajo kakor stotine majhnih mlinov; vso noč meljejo samo ljubezen. Od same ljubezni kar spati ni mogoče."

"Oče je šel na Brauneck, teta Helena pa je prišla sem. Kako je dobra in čudovita! Rekla mi je, da mi bo življenje zmerom tako prizanašalo kakor doslej, kakor bi bila iz porcelana. In potem me spet poljubi ter eče: "Tebi privoščim bolj kakor vsem drugim, da se ti vse želje izpolnijo. Rada bi vedela, po koliko stoletjih si ti edino brauneška hči, ki ji ni bilo treba pred poroko izjokati oči! Da, kakor iz porcelana si!"

"In moram pustiti, da me tako imenuje in mi pripoveduje, kako so delali s čisto navadnim porcelanom, h kakršnemu se prištevata tudi teta Helena, ki je prav tako z Braunecka doma. In zelo rada jo imam."

"Mama je v Wiesbadnu in težavno jo bo spraviti na Brauneck, ker je zaradi njega še zmerom hudo zagrenjena."

"In to boli očeta, ki misli, da ni na vsem božjem svetu nobenega lepšega kraja, kakor je Brauneck."

"Tvoja lepa skupina s princesko in goskami je vsem v veliko veselje."

"Gospod profesor sede vselej tako, da jo lahko gleda, in se ji potem malo približa s plašnimi rokami, da ujame to ali ono silhueto, ter napolned ugotovi, od katere strani je najlepši. Rekel je tudi, da se še ni dovolj ukvarjal s tako zanimivimi živalmi (gosmi), in da jim še ni poskušal priti dovolj človeško blizu. Doslej jih je cenil samo pečene. Toda to je zdaj že premagano in sramotno surovo stališče. Prepričan je, da je srednja gos ves položaj, o katerem se princeski še ne sanja, že davno spoznala. Zakaj pa bi drugače korakala tako mogočno pred njo? In kriči zaničljivo za neumnim dečkom, in je pripravljena za vse napade, da bi ubranila svojo princesko."

"Ali ni lepo, da se je ta uživel v skupino? In kako si želi, da bi videl kakšno tvojo sliko. Najraj-

ši slavnostno dvorano. In pomisli, obljubil mi je, da naju bo obiskal v Thorsteinu."

"Oh, tole mi je zazvenelo v srcu. Kako naj se upam reči? — skoraj tesno mi postaja. Saj veš, tista pesem:

"Svet ne bo propadel, ne bo se še nebo podrlo."

"Najljubši Harro, ali more biti resnično?"

"Tvoja Rožamarija."

"Thorstein, 20. maja."

"Najljubša, najdražja, o ti moje sinje nebo!"

"Danes bi morala slišati studenec in njegovo pesem!"

"Kos sedi zgoraj na stari jelki in poje in poje. In kaj napravi studenec iz tega? To je prav tako, kakor tisto, kar napraviš ti iz svojih slik. Njegov starinski plašč iz zelenega žameta se iznenada zaskri, kakor bi se ga bil dotaknil val luči, in neizrečeno lepo je to! In izprva se mi zdi, da se lesketa zaradi svoje pesmi. Naposled mi pa postane le preveč čudno, saj zvečer njegove barve vselej zaspe. Tedaj pa odkrijem, da je vse samo odsev novih hišnih oken. Otroško vesel sem tega, saj mora štiti tudi studenec vesel, da mu daje sonce toliko leska."

"Sicer boš pa to tudi ti videla. Vsak dan mu obljubljam, da bo moja najdražja kmalu sedela na njegovem zelenem robu, razpustila svoje dolge kite in ogledovala svoje temne oči v njem. Potem bo spet videla vilo z Molččega gradu. Ali še nisi pozabila te zgodbe?"

Včeraj je bil oče tu in najmanj dve uri sva hodila med debli in lestvami ter ljubeznjivim vonjem zidarskih pip. Bil je k sreči zelo zadovoljen, in moral sem mu priseči, da bom napravil vsa dela, ki se ne dajo izraziti s čopičem in paletom, kakor na primer kipe in rezbarije, samo pod najstrožjo izključitvijo javnosti. Seveda, zavetje, ki bo dobilo tvoje robnike, in kjer zdaj slikam strop, — tudi jaz hočem biti zastopan poleg tvojih umetnin, — morem dokončati samo tam, kjer je. Strašno se pomazem po glavi pri tem slikanju stropa. Na to se ga nisem upal opozoriti. Bom pač zaprl vrata."

Ko sem zadnjič prišel ves s klejem pomazan v svojo delavnico in sem potreboval pol ure, da sem spravil nesnago iz svojih las, — pleskarsko čepico sem seveda izgubil, — tedaj me je

prav poživilo, ko sem zvečer bral o Michelangelu, ki popisuje svoje težave pri slikanju Sikstinske kapele. Ta opis sem si zaznamoval, da ga bom lahko očetu pomolil pod nos, če bo kaj zvedel o orgijah barv na moji glavi, o halji in rokah. Potem bo moral vsaj priznati, da sem iz dobrih družbe.

Iz tega večernega branja pa seveda ne smem sklepati, da sedim na knjigah. O, ne, včasih delam do dveh zjutraj in kako pridem potem na ležišče, drugo jutro nič ne vem. Čudovito je tako življenje; kar beži. Se nikoli se nisem tako naslajal ob barvah in oblikah.

Oh, najdražja, — prošnja tvoje ga ponižnega Harra! Poizkusi si misliti, kako bi brauneški obrednik za svečanosti, presajen v mojo hišo, onesrečil tvojega najpogostejšega služabnika. Dolge južine v času, ko je treba delati, neprestano šviganje lenih laka-jev v vseh mogočih barvah! — Več premisli, najdražja: ali se ti zdi, da je to za tvojo srečo neobhodno potrebno? Ali bi se morda čutila ponižano, če bi prinesla skledo na mizo ljubka, čista, prijazna deklica z belo čepico? Če pa te popade le najrahlejši strah, da bi stopila navzdol v te nižave, bom svojo prošnjo umaknil. Pač pa slutim že zdaj, da bom v nečem ostal trdovraten. Usojeno ti je, da boš imela moža, ki bo skrbel za svoj kruh.

(Dalje prihodnjiv)

Proda se

po zmerni ceni dobrega čuvaja — psa, starega eno leto. Poizve se na 1130 E. 67 St.

Proda

se nekaj plumberskega blaga, ki bi prav prišlo kakemu plumberrju. Vpraša se na 1072 Addison Rd., od 8 zjutraj do 2 popoldne.

Linwood Ave.

velika hiša za 2 družini; s trgovino. 4 sobe spodaj, 5 zgoraj in 3 zadaj. Dober dohodek donajoč posestvo. Pokličite HE 2861 ali EX 3509.

ZA CEMENTNA DELA

kot pločnike in driveways pokličite **JOHN ZUPANCIC** 18220 Marcella Rd. KE. 4993

DR. BERT BERKEY'S HEALTH CLINIC

3232 EAST 55th STREET
Arthritis, astma, žolčne nerednosti, krvni lok, ciklucija, ženska nerednost, iriganje, nerednosti, neuritis, revmatizem in želodčne bolezni se lahko ozdravi.

Spring Patterns Add Bond Savings

When buying new spring patterns at a local store look for the latest details. This design has a cow-like neck, short cap-sleeves, and softly draped sash adding fullness to slender lines. Make it at home and invest money saved in War Bonds. U. S. Treasury Department

Oglašajte v --- Enakopravnosti

Za delavce Za delavce

SQUEEZE FORMER IRON CASTERS TEŽAKI
Plača od komada (Piece work), plača od ure
Stalno delo
Taylor & Boggis Foundry
1261 BABBITT ROAD

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE
ZA POSLOPJA V DOWNTOWN
ZA VES DAN ALI DELNI ČAS
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglaste se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

Proda se

v slovenski naselbini poslopuje z dvema trgovinama in z dvema stanovanji; 4 garaže, avtomatična plinska kurjava. Za podrobnosti se oglastite pri

Ed Kovač

960 E. 185 St.

SOUND SYSTEM INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEND. 3028

Farma naprodaj

obsegajoča 30 akrov. Poslopuje so vsa v dobrem stanju. Za pojasnila se obrnite na **Joe Tisovec**, 17817 Delavan Rd., ali pokličite KE 5711.

RAZPIS SLUŽBE

V Slovenskem domu na Holmes Ave. se sprejme na delo

oskrbnika točilnice

srednjih let, pošten in ima veselje do dela v barroom.

PLAČA PO DOGOVORU

Stalno delo in če jih je več v družini tudi za ostale. Vse informacije se dobe pri tajnistvu korporacije od 7. ure zvečer vsaki dan. Čas za se glasiti je do 15. junija.

Popravljam in predelujem hiše, stanovanja in trgovske prostore

Strehe pokrijemo nanovo ali pa popravimo stare strehe. Zanesljivo in točno delo. Cene zmerno. Dam brezplačno proračun. Se priporočam

FRANK JANSKA

5715 Prosser Ave. EX. 1904

Pozor, ljubitelji vrtov!

Potrebščine za vrtove in dvorišča. Annuals, grmičevje, cvetje v loncih, lončena posoda, itd.
Lake Shore Nursery & Supplies
17750 Lake Shore Blvd. KE 7180
Michael Cavotta

A. MALNAR CEMENT WORK

1001 E. 74 St. — ENd. 4371

Dr. L. A. Starce

Preiščem oči in določim očala
Uradne ure: 10-12; 2-4; 7-8
ob sredah: 10-12
ob sobotah: 10-12; 2-4
6411 St. Clair Ave. — HE. 1713
KUPUJTE VOJNE BONDE

Drop Hammer operatorji na parnem kladivu

Pomočniki na kladivu

Kurjač Oiler

Scale Blowers

Trimmer operatorji

Steel Improvement & Forge Co.

Tovarniški delavci

PRESS HANDS MACHINE OPERATORS GALVANIZERS

Delavci za splošna tovarniška dela

Dobra plača od ure in overtime

J & L Steel Barrel Co.

8806 Crane Ave. En blok južno od Union

Moški in ženske ZA TOVARNIŠKO DELO

ŽENSKA ASSEMBLERS-INSPEKTORICE SOLDERERS-PUNCH PRESS OPERATORICE

MOŠKI SET-UP (AUTOMATIC) STOCK ROOM POMOČNIKI

INSPEKTORJI TOOL MAKERS TOOL CRIB ATTENDANTS

LATHE DELAVCI BRAZERS SHIPPERS POMIVACI OKEN

Dobra plača od ure-10 ur na dan

Definitivna povojna bodočnost

THE BISHOP & BARCOCK MFG. CO.

1285 EAST 49th ST.

Mali oglasi

Proda se

piano harmonike na 120 basov; ene za otroke na 48 basov. V najboljšem stanju. Kdor želi, naj se zglaste na 1158 E. 76 St.